

Motion till riksdagen

1989/90:So637

av Anita Johansson m.fl. (s)

Utbyggnad av barnomsorgen

Alla barn skall ges likvärdiga möjligheter till en god uppväxtmiljö. En utbyggnad av samhällets barnomsorg är av central betydelse. Bra barnomsorg är en viktig rättvisefråga. Tillgång till bra barnomsorg är av avgörande betydelse för barnens utveckling. Barn behöver vara tillsammans med andra barn och med andra vuxna än föräldrar eller andra vårdare. Förskolan är därför ett viktigt komplement till föräldrarnas fostran. Detta var grundtanken i riksdagsbeslutet 1985 om en förskola för alla barn.

Beslutet innebar att alla barn vars föräldrar så önskar skall erbjudas plats inom barnomsorgen från ett och ett halvt års ålder till dess de börjar skolan. Barnomsorgen skall enligt beslutet vara utbyggd så att behovstäckning uppnås senast 1991. Barn till förvärvsarbetande och studerande föräldrar skall vidare erbjudas plats i daghem eller familjedaghem och övriga barn skall ges rätt till plats i öppen förskola eller deltidsgrupp.

Situationen i Stockholms län inom barnomsorgen är mycket oroande.

När det gäller utbyggnadsbehovet föreligger olika beräkningar, men gemensamt för dem är att det enligt vår uppfattning föreligger en påtaglig risk för att riksdagsbeslutet inte kan förverkligas 1991.

Enligt socialdepartementets beräkningar bedöms behovet vid utgången av 1991 vara 430 000 platser. När riksdagen fattade beslutet 1985 beräknades behovet av platser i daghem och familjedaghem till ca. 360 000 år 1991. Ökningen med ca. 70 000 platser beror på den mycket kraftiga ökningen av antalet barn under senare delen av 1980-talet. Även under 1990 och 1991 blir antalet födda barn troligen väsentligt högre. Kommunförbundet beräknar behovet till 430 000–450 000 platser. I den lägre siffran har viss hänsyn tagits till den förlängda föräldraförsäkringen. Enligt kommunförbundets lägsta beräkning skulle det behövas 73 000 platser fram till 1991 och enligt den högsta beräkningen är behovet 93 000. Det behovet ligger i nivå med LO:s beräkningar på 90 000 platser. Förlängningen av föräldraförsäkringen kan i någon mån komma att påverka efterfrågan av barnomsorg, men det är oviss i vilken utsträckning. Svårigheten beror på att föräldrarna kan välja att ta ut hela föräldraförsäkringen i anslutning till barnets födelse, eller spara en del av ledigheten för att förkorta sin arbetstid under en kortare eller längre period av barnets tidiga levnadsår. Även om föräldraförsäkringen nu byggs ut till 18 månader anser vi det helt nödvändigt att kommunerna ser till att det finns

en säkrad tillgång till barnomsorgsplatser för barn under 1 1/2 år för de föräldrar som så önskar.

Mot. 1989/90
So637

Det har framförts krav på alternativ. I dag finns inom barnomsorgen statsbidragsberättigade alternativ bl.a. föräldrakooperativ. Vi anser att det också borde vara möjligt för förskolepersonal att starta personalkooperativa daghem. Detta, liksom andra icke kommersiella alternativ, bör skyndsamt analyseras så att förslag kan framläggas snarast.

För att vi skall klara målet om behovstäckning 1991 krävs att kommunerna tar sin del av ansvaret för barnomsorgen. Våra erfarenheter visar att det kan bli nödvändigt att införa lagstadgad skyldighet för kommunerna att bygga ut barnomsorgen. Ett sådant lagförslag bör därför skyndsamt utredas av regeringen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att förslag till en lag, som ålägger kommunerna att bygga ut barnomsorgen i enlighet med riksdagsbeslutet 1985, genast utarbetas och framläggs i enlighet med vad som anges i motionen.

Stockholm den 25 januari 1990

Anita Johansson (s)

Sören Lekberg (s)

Sylvia Pettersson (s)